

Vuli ena Were ko Iteni

YAKAVI NI SIGA TABU

Vulica Na Vuli Ni Macawa Oqo: *Vakatekivu 2:7–23; Vakatekivu 3:1–6; 2 Pita. 1:3–11; 2 Pita. 2:1–17; Iperiu 13:7, 17, 24.*

Wiligusu: “**Raica sa vueti keda cake na Kalou ena Nona kaukauwa; ko cei e vakatavuvuli me vakataki Koya?**” (*Jope 36:22*).

E vuqa sara na gonevuli ni Vola Tabu era kila nai talanoa e tiko ena Vakatekivu 1- 3, kei iratou eratou vakaitavi tiko kina: Kalou, Atama, Ivi, agilosi, kei na tevororo. Ka caka tiko nai talanoa oqo ena were totoka ko Iteni. Na veitarataravi ni veitemaki e salamuria tikoga mai na veika e yaco tiko. Na Kalou e veibuli. Na Kalou e vakasalataki rau ko Ivi kei Atama. Sa valavala ca ko Atama kei Ivi. Rau sa vakasevi tani mai Iteni. Ia, ni da raica sara vakavoleka ki nai matai ni vica na wase ena Vola ni Vakatekivu, vakauasivi ena rai ni vuli, sa na qai matata kina na noda kilai iratou nai kumukumu eratou talanoataki tiko kina, na vanua e vakayacori kina na ka e a yaco, kei nai talanoa.

“Nai vakarau ni vuli e a tauyavutaki mai nai vakatekivu kei vuravura sai dusidusi ki na tamata ena veitabagauna kecega. Na Were ko Iteni na vanua ni vuli, na veika bula sai koya nai vola ni vuli, na kena qasenivuli sai Koya na Dauveibuli vakataki Koya ka rau gonevuli koi rau nai matai ni nodai tubutubu na tamata kecega.”—Ellen G. White, *Education*, p. 20.

Na Kalou e tauyavutaka, na kena qasenivuli liuliu ka qasenivuli ni matai ni koronivuli ko Koya. Ia mevaka eda sa kila, ni rau qai digitaka tale ko Atama kei Ivi e dua tani tale na qasenivuli ka rau vulica kina na lesoni cala. Na cava na ka e qai yaco, se cava na vuna, kei na cava eda na rawa ni vulica mai nai tukutuku taumada ni vuli oqo ka na rawa ni vukei keda ena gauna oqo?

**Vulica ena macawa oqo me vakarautaki iko ena Siga Tabu, Okotova 3.*

Nai Matai ni Koronivuli

Dina ga ni da sega ni vakasamataka rawa na kena laki yaco e dua nai teitei me vale ni vuli, ia e rui ka lagilagi, vakauasivi ni dua e vaka-taki Iteni, ka ni vakasinaiti tu ena veika talei a bulia na Kalou ka ra se sega tu ni vakacacani. Ena dredre me vakasamataki rawa, ena noda rai ena gauna oqo, se vakacava sara mada na levu ni ka e rau a vulica vakadodonu saraga mai vua na Dauveibuli ena nodrau valenivuli mai Iteni.

Wilika na Vakatekivu 2:7–23. Na cava ko siqema rawa me baleta na inaki levu ni Kalou ena veibuli, biuta ka vakacakacakataki Atama kina?

Na Kalou e a bulia na tagane kei na yalewa me ucu Koya qai solia veirau na nodrau itikotiko kei nai tavi me rau cakava. Ni da vakasamataki rau na gasenivuli kei na gonevuli, sa dua dina na veiwekani e taucoko. Na Kalou e kila vakavinaka na veika e rawata ko Atama baleta ni a buli koya. Ena rawa me vakatavulici Atama, ni kila, ni rawa vei Atama me na vakila na ka ena rawa ni rawata ena kenai vakatagedegede sara e cake.

Na Kalou e solia ki vua na tamata nai tavi, ka Nona gagadre talega me na rawata na bula marau mai vua. Ka dua tiko beka na gaunisala ni kena rawati na marau, oya me rau vakaitavitaki. Ko cei ena sega ni yalovakacegu—se marau, —ni raica nai tavi e a soli ki vua ni sa vakacavara sara vakavinaka ena yalodina? Na Kalou e kila na lomai Atama kei na veika e gadreva me na vinaka kina, sa qai solia vei Atama nai tavi ni kena raici na were. “A sa kauta na tamata na Kalou ko Jiova, ka vakatikora ena were ko Iteni me wereca ka vakatawa” (Vakatekivu 2:15). Ena dredre meda na ciqoma vakarawarawa, baleta nida kila wale tu ga na vuravura ivalavala ca ka sa mate tu, ia na ka dina ka sega ni vakatitiqataki oya, ni ko Atama a vuli tiko ena gauna e a wereca ka vakatawa tiko kina na nodrau itikotiko.

Ena Vakatekivu 2:19–23, Na Kalou e buli ira na manumanu mera itokani nei Atama, E kila tu na Kalou ni ko Atama e gadreva e dua na nonai tokani, sa qai bulia kina na yalewa ko Ivi me watina.

E kila talega na Kalou ni gadreva na tamata na veiwekani e veivolekati sara kei Koya, sa qai bulia kina e dua na gauna vakamareqeti ena loma ni were. Na veika kece oqo e vakatakila nai naki cecere ni Kalou ena Nona veibuli kei na Nona loloma ki vua na tamata.

E dina ga sa yawa sara na gauna eda sa kautani kina mai Iteni, ia se rawa tikoga nida vulica na veilesoni mai vei ira na veika bula. Na lesoni cava soti oya, ka na yaga rawa vakacava veikeda ena noda vakadewataki ira tiko ena rai mai nai Vola Tabu?

Curu Vakatawa Dodonu

E dua na ka talei vei ira na qasenivuli oya na nodra dau-ukutaka na nodra vale ni vuli: na kena vakaliligi nai yaloyalo, vakarautaki ni yaya ni vuli kei na kena tuvai vakamatau na loma ni valenivuli ena kenai rairai e gadrevi. Ni da raica na tatadra ni Kalou me baleta na loma ni vale nivuli oya na Were ko Iteni, eda raica kina na kena vakarautaki vakamaqosa na ituvaki ni vanua rau na vuli kina ko Atama kei Ivi, ena Nona vinakata me totoka nai rairai ni veika era tu vakavoli-voliti rau. Na veisenikau totoka, manumanu vuka, manumanu yavai va, kei na veivunikau e solia tu na Kalou me rau vulica kina ena galala e vuqa sara na ka me baleta na nodrau vuravura kei na veika me baleti Koya na Dauniveibuli.

Ia e dua na veisau e a yaco vakasauri e mai basika ena Vakatekivu 2 ki na Vakatekivu 3. Eda sa raica oti mai na veika vinaka kece e a bulia na Kalou kei na kenai naki cecere. Ia ena Vakatekivu 3 :1 eda sa mai vakayadrati talega ena isoli-soli ni galala ni digidigi e a solia na Kalou. Na nona sa basika mai na gata o koya e vuku vakalevu cake mai vei ira na veimanumanu ni vanua” e vakayalia vakadua na vosa matau e a vakayagataki taumada. Mevaka na vosa, “vinaka sara” kei na “sega ni madua” kei na “marautaki” me vakamacalataka na veibuli ni Kalou ni bera na wase ni vola oqo. Ia oqo, ni sa tiko na gata, sa veisau nai tautau ni veivo-saki. Vakasauri sa tekivu me usoraki mai na lasu ki na vuravura e vinaka sara.

Na Vakatekivu e vakamacalataki Koya na Kalou ka veibasai kei na vosa oqo na “lawaki.” Sa matata tu ki Vua na Kalou na ka e namaka veirau na lewe rua oqo ena were. Eda sa kila mai na Nonai vakaro na Kalou ka tiko ena Vakatekivu 2: 16, 17. Na Nona vakarautaka e dua na ivakaro bibi ka dodonu merau na muria, oya merau na kakua ni kania na vua ni kau ena kau e vakatabui.

Se cava na ka eda na rawa ni kunea enai talanoa oqo, e dua na ka e matata vaka-oti, ni ko Atama kei Ivi rau a buli ka soli veirau na galala ni digidigi, merau digi-taka na talairawarawa se talaidredre. Mai nai vakatekivu, ni se bera madaga ni bale na vuravura oqo ki nai valavala ca, sa rawa nida raica na dina ni galala ni digidigi.

Ena Vakatekivu 3:1–6, dikeva mada nai vakamacala e vakayagataka na gata ka laki tokaruataka ko Ivi. Na cava ko siqema rawa me baleta nai tukutuku e solia tiko na gata ki vei Ivi? Na cava ko siqema rawa ena nona sa raica tu ko Ivi na kau e kilai kina na vinaka kei na ca?

Ena Vakatekivu 2:17, e kaya kina na Kalou ki vei Atama ni na “mate vakaidina” kevaka ena kana mai na kau. Ia ni sa laki tokaruataka ko Ivi (Vakatekivu 3:3), sa sega ni laki vakabibitaka ena nona sa biuta tani na vosa “vakaidina.” Vakalesuya na vosa vata ga oya na gata ena Vakatekivu 3: 4 ka sa veicalati kei na ka e a tukuna na Kalou. E rairai ni a sega ni taura sara tiko vakabibi ko Ivi na veika e a vakatavuvulitaka tiko na Kalou ena loma ni were, mevaka eda sa raica mai na vosa e vakayagataka.

Calata nai Tukutuku

Mevaka eda sa raica oti ena noa, e dina ga ni matata vakaoti na Nonai vakaro na Kalou vei Ivi, ia mai nai tautau ni vosa e vakayagataka, e sa kauta tani na ka dina a vakatavulici kina. E dina ga ni sega ni vakadewataka cala na ka e a tukuna vua na Kalou, ia e sega ga ni taura sara vakabibi.

Ena gauna rau sa sota kina ko Ivi kei na gata, sa qai tokaruataka ko Ivi (e sega ni ka taucoko) ki vua na gata na ka a tukuna na Kalou me baleta na vu ni kau ena were (Vakatekivu 3:2, 3). Nai tukutuku oya e sega ni vou ki vua na gata. E matata vinaka tu vua nai vakaro, ka sa vakarautaki koya tu vakavinaka me na moica, me sotava na lecaika nei Ivi.

Vakadikeva mada na Vakatekivu 3:4–6. Na cava tale e tukuna na gata ka veirawai vei Ivi? Na yavu cava e vakayagataka na gata ka veirawai kina?

Ena gauna sa tukuna kina ki vua na gata nai tukutuku ka sa veicalati, e a dodonu saraga vei Ivi me a lako ki Vua na Kalou me rau veitalanoataka. Sai koya sara ga oqo na lagilagi e tiko ena vuli mai Iteni (Eden's education): na dodonu ni nodra lako vakadoudou na gonevuli ki Vua na nodra Qasenivuli Levu o koya e sega ni yalani rawa ena dua na ka eda kila rawa ena gauna oqo. Ia ena nona sega ni dro, se vakasaqara nai veivakasalataki ni Kalou, sa mani ciqoma kina ko Ivi na nonai tukutuku na gata. Ena nona sa ciqoma na nonai tukutuku na gata, ena nodrau raica lesu tiko na ka a tukuna na Kalou, sa vakavurea vei Ivi na yalo ni nona sa vakatitiqataka na ka a tukuna veirau na Kalou.

Oqo, sa mai sotava kina ko Atama e dua na gauna dredre. Sa kila ko Atama ni sa talaidredre ki na Nonai vakaro na Kalou na nonai tokani, ena nona vaka-lecalecava ka sega ni okata me dua tu na ka bibi ki vua na ka e vakatovolei tiko kina na nodrau yalodina kei na loloma. Sa yaco me veiciciyaki na nona vakanananu. Sa tagicaka na nona a vakatara me lako tani mai yasana ko Ivi. Ia oqo sa yaco na leqa; ka sa dodonu ki vua me sa na tawasei koya tani mai vua na nonai tokani e dau solia vua na marau. Cava sa na cakava?" — Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, p. 56. E dina ga ni kila na ka e dodonu kei na ka e cala, ia e ka ni rarawa ni o koya e qai digitaka na ka e cala.

Vakasamataka mada na veivakacalai eke: na gata e kaya kevaka rau na kana mai na kau, rau “na vaka na Kalou” (Vakatekivu 3:5). Ia e sega beka ni kaya na Vakatekivu 1:27 ni rau sa vakaoti tu na Kalou? Na cava e vakatavulici keda kina na tikina oqo ena noda daurawai vakarawarawa, ka cava na vuna e nodai sasabai vina-ka kina na vakabauta kei na talairawarawa, e dina ga ni soli tiko veikeda na vuli vinaka duadua, mevakataki Atama kei Ivi?

Vakalesui Lesu na ka a Yali

Ena gauna rau sa digitaka kina ko Atama kei Ivi me rau sa muria na nonai tukutuku na gata, erau sa sotava kina e vuqa sara na leqa, oya na nodrau sa kautani mai ena Nona koronivuli na Kalou. Vakasamataka mada na ka rau vakayalia ko Atama kei Ivi ena vuku ni valavala ca. Nida sa kila na vu ni nodrau bale, sa na qai rawa nida kila vakavinaka nai naki ni vuli ena gauna oqo. E dina ga ni rau sa vakatalai tani, ia na bula ena vuravura e sega ni vinaka vakaoti sa usumaka mai e dua nai vakarau ni vuli vou.

Kevaka e Nona gaunisala na Kalou na vuli, ni bera ni qai bale na tamata, me rawa kina ki Vua me vakatakila vei Atama kei Ivi, na Nonai tovo, Nona vinaka, kei na Nona loloma, ia ni rau sa kautani mai, sa na dodonu me cakacaka ni vuli na kena vukei me vakamatatataka tale ki na kawa tamata na veika oya, ka vaka kina na kena buli vou tale na noda veiucui kei Koya na Kalou. E dina ga ni rautou sa sega ni qai dau sota ena matana votu kei na Kalou, ko ira na luve ni Kalou era se rawa tikoga ni lako mai ki Vua mera kilai Koya, na Nona vinaka, kei na Nona loloma. Ena masu, veiqaravi kei na vulici ni Nona vosa, sa na rawa nida vakaveivolekatitaki keda ki Vua na noda Kalou mevaka-taki Atama kei Ivi mai Iteni.

Nai tukutuku vinaka oya ena vukui Jisu, kei na gaunisala ni veivakabulai, eda sa sega ni yali kece. Sa tu veikeda nai nuinui ni bula tawa mudu kei na veivakavoui. Vakauasivi ni vuli Vakalotu ena dodonu me dusi Jisu tiko vei ira na gonevuli kei na ka sa cakava ki veikeda kei na veivakavoui e solia.

Wilika na 2 Pita 1:3–11. Ena rarama ni veika kece e yali ni sa biuta na were na tamata, e veivakayaloqaqataki na veitikina oqo, baleta ni rawa nira vakasukai lesu tale mai na e vuqa na ka. Na cava e vola ko Pita ni dodonu meda na cakava me na rawa kina ni vakavoui na noda veiucui kei Koya na Kalou ena noda bula?

Ena vukui Jisu sa soli kina veikeda na “ka kecega e yaga ki na bula kei na lotu”. Sa dua na vosa ni yalayala cecere! Na cava na veika oqo? Ko Pita e tuvana sobu ka vaka; vakabauta, valavala vinaka, vuku, valavala malua, vosota, kei na vuqa tale. Na vuku e dua tiko na ka e kaya ko Pita. Na vakanananu oqo e kauti keda ki na vakasama ni vuli vakalotu. Na vuli vakalotu dina ena solia veikeda na vuku dina meda kilai Jisu, ena sega walega ni da na ucui Koya, eda na wasea talega na noda veikilai vata kei koya vei ira na tani.

Vakasamataka mada kevaka na kau e vakatabui oya na kau e kilai kina na “vinaka kei na ca” Ena sega beka ni koya na vuna e sega ni vinaka kina na vuku ena rawati mai kina? Eda na kila vakacava na duidui ni vuku vinaka kei na vuku ca?

Daubeca na Vakatalewa

Eso na tamata era dauvakatokai tu ni ra vuku e koronivuli. Era sega ni dauvulica na nodra lesioni mera na qai rawata kina na veitarogi. E rawarawa na nodra ciqociqo na veika ni vuli. Na nodra kilaka e sa vaka e dei tu. Ia ena 2 Pita 1 kei 2, e vakamatatataka ni noda vuli vei Karisito e dua na kalougata era na lako curuma ko ira era na sorovaki ira.

Na veivosa ni veivakayaloqataki ena 2 Pita 1 e veibasai kei na ivakasala ena 2 Pita 2.

Wilika na 2 Pita 2:1–17. Na vosa ni veivakacacani kaukauwa cava e tukuna tiko eke? Ena gauna vata ga e veivakasalataki tiko kina ka veivakacacani, nai nuinui cava e yalataki tiko veikeda?

Raica na ka e vola tiko ko Pita ena tikina e 10 me baleti ira era daubeca na vakatalewa. Na veivatonaki kaukauwa ka sa yaco me ka dina talega ena noda gauna. Sa dodonu kina veikeda vakaisoqosoqo lotu meda cakacaka ena vakanananu ni vakatalewa e matata (raica Iperiu 13:7, 17, 24), ka da sa kacivi meda ciqoma ka talairawarawa vei ira, ki nai tagede ni nodra yalodina vakataki ira ki Vua na Kalou.

Ia ena loma ni veivakacacani tawa vinaka oqo, e solia kina ko Pita e dua nai vakasala. E kaya ni dina ga ni tu Vua na Kalou na kaukauwa me biuti ira tani o ira era daulawaki, “Sa kila na Turaga me vakabulai ira era sa lotu mai na veivakatovolei” (tikina 9). Ka sa tiki ni noda vuli vakalotu, oya na noda vulica na veigaunisala eso ena rawa kina Vua na Kalou me kauti keda tani mai na veivakatovolei ka maroroi keda mai vei ira era na “kauta vuni mai na veisei e veivakarusai” (2 Pita 2:1). Ka vakatalega kina, na kena sa beci na vakatalewa, ia na noda vuli vakalotu e okati kina na kena vulici na gaunisala dodonu ni noda kila, soli keda ka talairawarawa vei ira era “liutaki kemudou” (Iperiu 13:7).

E dina ga ni sega ni dua ena rawa ni kaya ni ko Atama kei Ivi e rau a beca na vakatalewa, e muri rau qai digitaka me rau talaidredre ki na vakatalewa. Na ka e rui bibi kina na nodrau talaidredre oya ni rau cakava, ni rau sa dua-vata kei na kena sa saqati na vakatalewa, na Kalou vakataki Koya ena ka e a tukuna veirau, me rau vinaka talega kina.

Toka ga ena taro me baleta na vakatalewa, sega walega ni lotu se matavuale, ia ena bula raraba. Na cava na vuna e rui bibi kina na kena caka vakavinaka na vakatalewa kei na noda sorovaki keda ki na vakatalewa? Kauta nai sau ni nomu taro ena Siga Tabu.

Kuri ni Vakasama: Erau sega walega ni vaka na gone koi rau na lewe rua oqo ena Nona veiqarauni vakatama na Kalou ia erau ciqoma tale tikoga nai vakasala mai Vua na Dauveibuli. Erau sikovi mai vei ira na agilosu ka soli talega vei rau galala me rau veivosaki ena matanavotu kei Koya a buli rau. Erau vakasinaiti tu ena kaukauwa e vakatakila tiko vei rau na kau ni bula kei na kaukauwa ni nodrau vakanananu e lailai sobu ga vakalailai mai vei ira na agilosu. Na veika vuni me baleta na vuravura ka sa vakavotukana tu oqo—'Na Nona cakacaka e veivakurabuitaki ko Koya sa vinaka duadua na Nona vuku' (Jope 37:16)—e solia vei rau e dua nai vurevure vou ni veivakasala kei na marau. Na lawa kei na yavavala ni veika bula, ka vakaoga tu na tamata na kena vulici ena ono na udolu na yabaki ena gauna oqo, e dolava vei rau o Koya na Dauveibuli. E rau veivosaki kei na draunikau, senikau kei na vunikau, ka vakasokumuna mai vei ira na veika vuni ni nodra bula. Mai na veika bula kece, tekivu mai vua e ka levu duadua me yacova e dua na ka somidi lailai duadua e veiciriyaki voli ga ena rarama ni matanisiga, e matata vinaka tu vei Atama. E solia vei ira na yacadra, ka matata tu vua na kedrai tuvaki kei na nodrai tovo kece. Na lagilagi ni Kalou era tu e loma ni macawa, na vuravura era sega ni wili rawa ena nodra cowiri tu vakamatau, 'na duavata ni veio,' na ka vuni me baleta na rarama kei na rorogo, na siga kei na bogi—era dolavi tu me vulica koi rau na imatai ni nodai tubutubu. Ena veidraunikau ni veikau se vei vatu ni ulunivanua, ena veikalo seserau, ena vuravura kei na cagi kei na loma ni macawa, e volai tu kina na yaca ni Kalou. Na vakaivakarau kei na cakacaka vata ni veika buli era tukuna vei rau na vuku kei na kaukauwa e sega ni tukuni rawa. Rau sa kunea eso na ka talei e vakasinaiti kina na lomadrau ena loloma titobu ka kerea na vakavou ni vakaraitaki ni vakavinavinaka"—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, pp. 50, 51.

Taro ni Veiwasei:

1. Kevaka e nonai naki na Kalou na vuli/cakacaka me gaunisala me sotavi Koya kina na Kalou na tamata kei na Nonai bulibuli, eda se cakava tikoga na Nonai Naki na Kalou ena noda cakacaka edaidai? Ena rawa vakacava me matata vakavinaka veikeda na Kalou ena noda cakacaka (saumi, vuli, bole, veiqaravi kei na vuqa tale)?
2. Nida vakasamataka na lawaki nei Setani ena Were ko Iteni, eda na rarawataka na noda malumalumu vakatamata. E rau kila tu ko Atama kei Ivi ni voleka tiko veirau, ia erau se vakabauta ga na dina e veimama ni gata. Ena rawa vakacava veikeda eda sa vakagalalataki mai na noda volekati Koya sara vakayago na Kalou, me rawa tikoga nida rawata na kaukauwa mai vei Koya me vukei keda meda qaqa kina mai na veitemaki?
3. Dou veivosakitaka na taro me baleta na vakatulewa ni veiliutaki ka cava sa rui bibi kina na talairawarawa ki na nodra vakatulewa. Na cava e yaco kevaka e sa sega ni matata na vakatulewa? E dauvakasabusabutaki vakacava na vakatulewa, ka cava meda na cakava ke sa vaka-kina?

